

การเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
COMPETENCY STRENGTHENING IN SANGHAADMINISTRATION OF BUDDHIST ECCLESIASTICAL
OFFICIALS IN MUANG SUB - DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE

พระวิสิษฐ์ คำศักดิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพื่อศึกษากลไกการเสริมสร้างสมรรถนะ และเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 14 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองเป็นไปตามกรอบที่มหาเถรสมาคมมีการตั้งไว้และมีการแบ่งหน้าที่ให้ช่วยกันดูแล ด้านการเผยแผ่ให้ความร่วมมือกันโดยมีโครงการต่างๆ เข้ามาช่วยในการทำงานคือ โครงการพระธรรมทูต หมู่บ้านศีล 5 ด้านศาสนศึกษาให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ที่มีการนำพระสอนศีลธรรมมาช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้ และยังมีวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนเป็นตัวต่อยอดในการพัฒนาต่อไป ด้านการศึกษาสงเคราะห์ให้มีการศึกษากับอุปกรณ์การเรียน ด้านสาธารณสงเคราะห์มีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีโดยมีการตั้งกติกากในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านสาธารณูปการมีการพัฒนาวัดเป็นไปตามหลักประเพณีล้านนา และมีความอดทนในการทำงาน 2. กลไกการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์พบว่า มีการนำเอากลไกต่างๆ เข้ามาช่วยเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ประกอบด้วย สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ได้นำเอากลไกการทำงานอย่างมีระบบ สมรรถนะการบริการที่ดีได้นำเอากลไกการทำงานแบบเชิงรุก สมรรถนะความร่วมมือแรงร่วมใจได้นำเอากลไกการมีส่วนร่วมในการทำงาน สมรรถนะการสั่งสมความเชี่ยวชาญได้นำเอากลไกการมีแผนยุทธศาสตร์ในการทำงาน และสมรรถนะการมีจริยธรรมได้นำเอากลไกการปฏิบัติหน้าที่ไปตามสุจริต เข้ามาช่วยในการทำงาน 3. การเปลี่ยนแปลงในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ พบว่า ทำให้มีการบริหารงานเป็นไปอย่างมีระเบียบ มีการแบ่งโครงสร้างในการทำงานอย่างชัดเจน โดยมีการทำงานในรูปแบบปฏิบัติการเชิงรุกพร้อมมีเอกภาพกับความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถสร้างความสุจริตธรรมเป็นไปตามหลักของกฎหมายพร้อมกับหลักศีลธรรมอันดีงามในการทำงานแต่ละด้านได้

คำสำคัญ : การเสริมสร้างสมรรถนะ, การบริหารกิจการคณะสงฆ์,

Abstract

The purpose of this research is 1. to study the general condition of competency 2. to study the mechanism of competency strengthening and 3. to study the changes of competency strengthening in Sangha administration of Buddhist Ecclesiastical Officials in Muang District, Lamphun Province. This study is based on qualitative research methodology by In-Depth-Interview from 14 key informants and takes information from the collection in various ways. . The general condition of Buddhist Ecclesiastical Officials In the area of Mueang district, Lamphun province found that the administration is in accordance with the framework of Sangha Supreme Council of

Thailand has appointed with the division of duties to help checking everything in the administration. The propaganda has cooperated in the work by bringing the projects to assist in the work that is Dhammaduta project and village of five precepts project. The religious education has provided the support of education fully by taking monks in morality teaching to the teaching of morality to help in relaying knowledge and there still has Lamphun Buddhist College that is a place to support in the developing knowledge continually. The education has helped to monks, novices, including the youth to support the scholarship with learning equipment. Public welfare is a great help to those who have been affected. There are rules to help each other. The public assistance is development the temple according to Lanna tradition in the North with high tolerance for working in each time, it takes a long time to work. 2. The mechanisms to enhance Sangha administration capacity of Buddhist Ecclesiastical Officials in Muang district, Lamphun province found that Buddhist Ecclesiastical Officials have adopted various mechanisms in order to help in strengthening capacity of Sangha administration, including the achievement motivation has taken the mechanism, systematic work. Good service has taken a proactive approach. Solidarity has taken the mechanism of participation in the work. The expertise is taken the mechanism of strategic planning in the work and the ethical performance has brought the mechanism to perform duties in good faith for helping work. 3. The changes of competency strengthening in Sangha administration capacity of Buddhist Ecclesiastical Officials in Muang District, Lamphun Province, it was found that the Buddhist Ecclesiastical Officials had administrative work in a systematic and the structure of work clearly. It works in a proactive manner with unity and strength in collaboration. In addition, they can create moral integrity in accordance with the principles of law, along with moral good in each work.

Keywords : COMPETENCY STRENGTHENING, ADMINISTRATION BUDDHIST

บทนำ

สภาพในปัจจุบันของสมรรถนะนี้ ไม่ว่าจะองค์กรประเภทใด ก็ตามซึ่งจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงจากผลที่ได้เกิดจากความก้าวหน้าของทางเทคโนโลยีต่างๆ ข้อมูลข่าวสาร ภาวะการแข่งขันที่ไร้พรมแดน ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และภาวะที่มีทรัพยากรจำกัดองค์กรต่างๆ จึงต้องมีวิสัยทัศน์ด้วยข้อผูกพันต่อการให้บริการทางสาธารณะ และมีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ศักยภาพที่ดียิ่งขึ้นได้ โดยจะต้องมีการทำงานให้เกิดผลสูงสุด และสามารถสร้างพันธมิตรทั้งภายในและภายนอกขององค์กรได้ อีกทั้งยังสามารถสื่อสารกับลูกค้าได้ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน รวมทั้งเป็นผู้มีทักษะทางการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานได้อย่างสูงสุด ซึ่งภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นนี้ ผู้บริหารองค์กรถือว่าเป็นบุคลากรหลักที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ดีได้ (วันชัย บุญทอง, 2548 : 23). เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้จ้างบริษัท HAY Group มาเป็นที่ปรึกษาในการสร้างและพัฒนาระบบสมรรถนะให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น จะกำหนดให้ข้าราชการทุกคนต้องมีสมรรถนะหลักร่วมกัน 5 สมรรถนะคือ 1.การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) 2.การบริการที่ดี (Service Mind) 3.การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) 4.จริยธรรม

(Integrity) 5.ความร่วมมือร่วมใจ (Teamwork) เพื่อเป็นวิธีการมีความมุ่งหมายไปจุดมุ่งหมายเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548 : 4).

สมรรถนะ (Competency) จึงมีความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรต่างๆ เป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้น ถ้าหากให้องค์กรของคณะสงฆ์จะสามารถบริหารงานทางด้านกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง 6 ด้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น องค์กรคณะสงฆ์ก็จะต้องมีหลักสมรรถนะ (Competency) เข้ามาเสริมสร้างแล้วนำไปปรับประยุกต์ใช้กับสายงาน ทั้ง 6 ด้าน ของการบริหารงานคณะสงฆ์ เพื่อจะเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะของการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน ออกมาได้ดีขึ้น ดังนั้นการได้นำเอาเรื่องของหลักสมรรถนะ (Competency) เข้ามาเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 1). การบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในภาพรวมนั้นยังพบว่างานทั้ง 6 ด้าน ยังมีสภาพปัญหาที่ไม่สามารถเข้าใจในหลักการบริหารงานทั้ง 6 ด้านได้อย่างเข้าใจในแต่ละด้านด้วยเฉพาะปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานทั้ง 6 ด้านก็คือ หลักการทำงานทางด้านปกครอง ที่พระสังฆาธิการ ยังขาดองค์ความรู้ทางด้านหลักกฎหมายที่ได้มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งพระสังฆาธิการบางรูปนั้นก็ยังขาดด้านการเป็นผู้นำที่ดีคือ ไม่สามารถที่จะทำงานได้อย่างเต็มความสามารถของตนเอง เช่น อาจจะมาจากบางรูปนั้น มีอายุมากขึ้นแล้ว หรือบางรูปนั้นก็ไม่ได้เข้าใจในหลักกฎหมายทางการปกครอง และยังรวมไปถึงยังขาดการเสียสละ ขาดความอดทนกับความสามัคคีของการเป็นผู้นำ ในการทำงานทางการปกครอง ซึ่งจากสภาพปัญหาในด้านนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อถึงงานทางการสาธารณสงเคราะห์ ในเรื่องการบริหารจัดการสิ่งของต่างๆ อีกด้วย เพราะว่า พระสังฆาธิการบางรูปยังขาดการเสียสละและการร่วมมือ นั้นเอง จึงสามารถสร้างเป็นปัญหาตามมาได้ ส่วนสภาพปัญหาที่รองลงมาอีกด้านหนึ่งก็ยังพบว่า ด้านหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้น พระสังฆาธิการในจังหวัดลำพูน ยังมีพระวิทยากรหรือผู้ที่เผยแผ่หลักพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการเผยแผ่ อีกด้วย ซึ่งปัญหาสิ่งต่างๆ ที่ได้พบในการบริหารงานทั้ง 6 ด้านของพระสังฆาธิการ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและมีความคิดที่อยากจะเสนอนำเอาหลักสมรรถนะ (Competency) เข้ามาเสริมสร้างหลักการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อเป็นการนำเอาหลักสมรรถนะทั้ง 5 ด้านเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ และนำมาเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงานบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง 6 ด้านได้เช่น เมื่อพระสังฆาธิการบางรูปขาดองค์ความรู้ทางด้านหลักการปกครอง หลักสมรรถนะในด้านการการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) ก็จะสามารถนำมาเสริมสร้างการทำงานได้คือ อาจจะมีการเปิดฝึกอบรมในด้านการปกครอง เป็นต้น หรืออีกด้านหนึ่งคือ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ที่พระสังฆาธิการยังขาดการเสียสละ ซึ่งเราก็สามารถนำเอาหลักความร่วมมือร่วมใจ (Teamwork) ของหลักสมรรถนะเข้ามาช่วยเสริมสร้างในการทำงานทางด้านนี้ได้ ซึ่งหลักสมรรถนะ (Competency) นี้ก็ยังสามารถนำมาเสริมสร้างการบริหารงานของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ทั้ง 6 ด้าน ให้ออกมาได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ อีกทั้งยังสามารถจะสร้างความเชี่ยวชาญในสายงานของตนเองได้มากยิ่งขึ้น โดยมีหลักจริยธรรมคุณธรรมเป็นที่ตั้ง พร้อมกับการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ในการทำงานทางการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง 6 ด้าน ให้มีคุณภาพและมีความมั่นคงในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ให้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาโอกาสการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

3. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 14 รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาต่อไป

ผลการศึกษา

1. สภาพทั่วไปของสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ด้านการปกครอง มีการทำงานไปตามของ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตามทางมหาเถรสมาคม พร้อมกับการสั่งงานทั่วไปของสำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้มีการทำงานในรูปแบบเชิงลึกคือ มีการทำงานที่เป็นไปตามแบบแผนในการทำงานแต่ละปี ด้านการศาสนศึกษา ได้มีการทำงานแบบการให้บริหารที่ดี แก่พระสงฆ์สามเณรภายในวัด ตลอดจนไปถึงเด็กเยาวชนทั้งหลาย โดยได้มีสถาบันในการรองรับของการพัฒนาตนเองให้กับพวกเขาเหล่านั้น ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ได้มีการทำงานแบบมีความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานร่วมกัน คือ ได้มีการสงเคราะห์ด้านทุนการศึกษา สงเคราะห์ด้านอุปกรณ์การเรียน เป็นต้น ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ได้มีการทำงานแบบการกระจายอำนาจหน้าในการช่วยกัน โดยได้มีการตั้งกรอบแนวทางของการทำงาน เพื่อที่จะให้งานนั้นได้เกิดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ด้านการสาธารณูปการ แม้จะมีระยะเวลาในการทำงานของการก่อสร้างที่ยาวนานก็ตาม แต่พระสังฆาธิการนั้นก็มีความเป็นภาวะผู้นำทางด้านจิตวิญญาณสูง

2. การนำเอาหลักกลไกสมรรถนะทั้ง 5 ด้านเข้าไปเสริมสร้างการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ของ พระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ มีการนำเอากลไกทางด้านการทำงานอย่างมีระบบ เข้าไปช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์การปกครอง ส่วนสมรรถนะด้านความร่วมแรงความใจด้านเผยแผ่ ได้มีการใช้หลักกลไกทางด้านการทำงานแบบเป็นกลุ่ม สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพศาสนศึกษา ก็ได้้นำเอากลไกโครงการอบรมพระสอนศีลธรรม และสมรรถนะการให้บริการที่ดีของการศึกษาสงเคราะห์ ได้ใช้กลไกทางด้านการประสานงานที่ดีทั้งภายในและภายนอกองค์กรอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้หาแนวทางร่วมกันทำงาน ส่วนสมรรถนะความมีจริยธรรมของการให้สาธารณสงเคราะห์นั้น มีการนำเอากลไกการเสียสละ เข้ามาช่วยประยุกต์กับการทำงาน และสมรรถนะจริยธรรมของสาธารณูปการ ก็มีการนำเอากลไกทางด้านการมีหลักความโปร่งใสในการทำงานเข้ามาช่วยในการเสริมสร้างการปฏิบัติงาน

3. การเปลี่ยนแปลงในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆา ธิการ ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์การปกครอง ทำให้ได้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ระเบียบมากยิ่งขึ้นเนื่องจากว่า เราได้มีกระบวนการทำงานอย่างมีระบบ และสมรรถนะความร่วมแรง

ร่วมใจการเผยแผ่ ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงก็คือ มีการพัฒนาในเรื่องของการทำงานแบบเป็นกลุ่มคณะได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งได้มีการทำงานไปพร้อมๆ กัน ส่วนสมรรถนะการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพศาสนศึกษา พบการเปลี่ยนแปลงว่า พระสังฆาธิการได้มีวิธีการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นและก็ยังได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองอยู่ทุกๆ ครั้งแล้วสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้มาช่วยเสริมสร้างในการทำงานได้ และสมรรถนะการให้บริการที่ดีศึกษาสงเคราะห์ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงก็คือ ได้มีระบบและเครือข่ายที่แข็งแรง อีกทั้งยังสามารถที่จะช่วยเหลือแก่พระสงฆ์ สามเณร เด็ก เยาวชน และนักเรียนได้รับโอกาสอย่างทั่วถึงกัน ส่วนสมรรถนะด้านการมีจริยธรรมสาธารณสงเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงก็คือ ทำให้พระสังฆาธิการแต่ละรูปนั้นได้มีการรู้จักแบ่งปันมากยิ่งขึ้น เช่น ย่อมเสียสละเงินนิตยภัตของแต่ละรูปเพื่อช่วยเหลือกันในการสงเคราะห์ และสมรรถนะทางด้านการมีจริยธรรมสาธารณูปการนั้นหลังจากได้มีการนำเอากลไกการมีหลักโปงใส่ในการทำงานก็พบการเปลี่ยนแปลงก็คือ ทำ โดยได้มีการรู้จักแต่งตั้งคณะกรรมการเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการก่อสร้างเสนาสนะต่างๆ ภายในวัดของตนเอง เพื่อเป็นการสร้างความโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักคุณธรรมทางพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ด้านการปกครอง พบว่า โดยการปกครองในแต่ละวัดนั้น ก็มีรูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจในการช่วยกันทำงานของการปกครองเพื่อเป็นการช่วยในการให้บริการที่ดีคือ มีการปกครองเป็นไปตามรูปแบบขั้นตามลำดับต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาระกา ศิริสันติ สมฤทธิ์ (2552) ที่กล่าวว่า บุคลากรที่ต้องปฏิบัติงาน ในตำแหน่งงานที่มุ่งผลลัพธ์ หรือ ผลสัมฤทธิ์ที่จะสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามภารกิจ งานด้านนโยบายและการวางแผน คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ที่มีความจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีความเข้าใจในกระบวนการงาน ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า ได้มีสมรรถนะในการทำงานแต่ละครั้งนั้น จะต้องมีการสร้างความเข้าใจในการทำงานให้กับพระสังฆาธิการได้รับรู้ข้อมูลให้มีความชัดเจนแจ่มแจ้งเสียก่อนทุกๆ ครั้ง ที่จะได้มีการสั่งการลงไปให้พระสังฆาธิการ ได้นำไปเผยแผ่แก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ด้านการศาสนศึกษา พบว่า ได้มีสมรรถนะการทำงานในรูปแบบให้การบริการที่ดีโดยมีการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้พระสงฆ์ สามเณรภายในวัดของตนเองได้มีการศึกษาเล่าเรียน อีกทั้งยังมีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ได้เป็นสถาบันรองรับในการต่อยอดของการศึกษาให้แก่บุคคล ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้มีการทำงานในรูปแบบให้การสงเคราะห์เยาวชนทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และสงเคราะห์เยาวชนที่กำลังศึกษาและก็ยังมีการสงเคราะห์มอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น เช่น ในวันทำบุญอายุของพระสังฆาธิการในแต่ละวัด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ ในการศึกษาต่อไปของพระสงฆ์สามเณร ด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่า ได้มีการทำงานในช่วยเหลือประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นได้รับความช่วยเหลือในเบื้องต้น และก็ยังสามมารถสร้างกำลังใจ ซึ่งการทำงานนั้นก็ได้มีการกระจายอำนาจหน้าในการช่วยกันทำงาน ด้านการสาธารณูปการ พบว่า เมื่อมีการก่อสร้างภายในวัดนั้นแต่ละครั้งก็จะต้องมีการอิงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแบบพื้นบ้านล้านนาทางภาคเหนือของเราอยู่ทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เป็นการผสมผสานศิลปะที่ไม่ลงตัว ซึ่งจะทำให้การทำงานทางด้านนี้เกิดความเสียหาย และไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน

2. การนำเอาหลักกลไกสมรรถนะทั้ง 5 ด้านเข้าไปเสริมสร้างการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

สมรรถนะมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า สมรรถนะการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปกครองเพื่อจะทำให้มีการทำงานไปได้อย่างมีรูปแบบ ตามกฎหมาย ข้อบังคับของทางมหาเถรสมาคมได้ และเมื่อเกิดปัญหาทางด้านใดนั้น ก็จะสามารถแก้ไขงานนั้นๆ ได้อย่างรวดเร็วขึ้น ส่วนสมรรถนะความร่วมมือร่วมใจเผยแผ่ มีการใช้กลไกทางด้านการทำงานแบบเป็นกลุ่ม เข้ามาช่วยในการทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และสมรรถนะทางด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพศาสนศึกษาในการเรียนการสอนใช้กลไกอบรมพระสอนศีลธรรมเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการวิจัยของ วชิรา เครือคำอ้าย (2552) ที่กล่าวว่า รูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา ที่มีชื่อว่า รูปแบบการนิเทศดับเบิลพีโออี PPIE โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน และสมรรถนะการให้บริการที่ดีศึกษาสงเคราะห์ ได้ใช้กลไกทางด้านการประสานงานที่ดีทั้งภายใน และภายนอกองค์กรอยู่ตลอดเวลา และสมรรถนะความมีจริยธรรมสาธารณะสงเคราะห์ ได้มีการนำเอากลไกการมีความเสียสละ เข้ามาช่วยกับการทำงานทางด้านนี้ ก็เพื่อที่จะให้พระสังฆาธิการ ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ไปด้วยความสุจริต ส่วนสมรรถนะทางด้านจริยธรรมสาธารณูปการ โดยมีการนำเอากลไกทางด้านการมีความโปร่งใสในการทำงานเพื่อเป็นการสร้างความมีจริยธรรมในการทำงาน

3. การเปลี่ยนแปลงในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า การเปลี่ยนแปลงในสมรรถนะของการปกครอง หลังจากได้มีการนำเอากลไกการทำงานอย่างมีระบบ จึงเห็นการเปลี่ยนแปลงคือ ทำให้พระสังฆาธิการได้มีการทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น พร้อมกับการทำงานด้วยความมุ่งมั่น และทุ่มเทกับการทำงานอย่างมากขึ้น และสมรรถนะทางด้านความร่วมมือร่วมใจการเผยแผ่มีการใช้กลไกการทำงานแบบเป็นกลุ่ม ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการพัฒนาทำงานแบบเป็นกลุ่มคณะได้มากยิ่งขึ้น โดยได้มีการช่วยเหลือกันในการทำงานของการเผยแผ่กันมากขึ้น ส่วนสมรรถนะการส่งเสริมความเชี่ยวชาญศาสนศึกษา หลังจากได้นำเอากลไกโครงการอบรมพระสอนศีลธรรมพบการเปลี่ยนแปลงว่า ได้มีวิธีการสอนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และก็ยังได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองอยู่ทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดเกียรติศักดิ์ สันทวีวรกุล (2551) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบในการจัดการศาสนศึกษาจะดีหรือไม่ประการใดนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับเจ้าสำนักเรียน หรือเจ้าสำนักศาสนศึกษา และครูอาจารย์ผู้บริหารศาสนศึกษา ที่ได้ช่วยแบกรับภาระหน้าที่การศาสนศึกษาอย่างเต็มกำลังอันเป็นการแสดงความกตัญญูต่อพระศาสนา อีกด้วย และสมรรถนะการให้บริการที่ดีศึกษาสงเคราะห์หลังจากได้มีการนำเอากลไกการประสานงานที่ดีทั้งภายในและภายนอกองค์กร จึงทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงก็คือ ทำให้การทำงานนั้นได้มีระบบและเครือข่ายที่แข็งแรง อีกทั้งยังสามารถที่จะช่วยเหลือแก่พระสงฆ์ สามเณร เด็ก เยาวชน และนักเรียนได้รับโอกาสอย่างทั่วถึงกัน และสมรรถนะด้านการมีจริยธรรมสาธารณะสงเคราะห์ได้เอากลไกการมีความเสียสละเข้ามาช่วยจึงเปลี่ยนแปลงก็คือ ทำให้ได้มีการจัดแบ่งปันมากยิ่งขึ้น ยอมเสียสละเงินนิตยภัตของแต่ละรูปเพื่อช่วยเหลือกันในการสงเคราะห์ และสมรรถนะทางด้านการมีจริยธรรมสาธารณูปการมีการนำเอากลไกการมีความโปร่งใสในการทำงานเข้ามาช่วยในการทำงานแล้วก็พบการเปลี่ยนแปลงก็คือ จะทำให้พระสังฆาธิการได้รู้จักแต่งตั้งคณะกรรมการเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการก่อสร้างเสนาสนะต่างๆ ภายในวัดของตนเองเพื่อเป็นการสร้างความโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักคุณธรรมทางพระพุทธศาสนาได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม อุดกฤษณ์ (2551) ได้กล่าวว่า บทบาทพระภิกษุในการพัฒนาชุมชน พบว่า ในเรื่องการพัฒนาวัดของพระภิกษุมีบทบาทมากที่สุด ได้แก่ การสร้างปรับปรุงที่อยู่อาศัย และการคมนาคมภายในวัด ส่วนบทบาทที่น้อยที่สุดได้แก่ การสร้างกับปรับปรุงป่าช้า เมรุเผาศพ และแหล่งน้ำดื่ม

ใช้ เครื่องอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ เรื่องการพัฒนาหมู่บ้านพระภิกษุมิมีบทบาทมากที่สุด ได้แก่ การปรับปรุงการคมนาคมในหมู่บ้าน ส่วนบทบาทที่น้อยที่สุด ได้แก่ การสร้างปรับปรุงห้องสมุด แหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม สถานที่ประกอบกิจกรรมของหมู่บ้านเรื่องการบริการสังคม พระภิกษุมิมีบทบาทมากที่สุด ได้แก่ การสร้างปรับปรุงบริเวณโรงเรียนและจัดหาอุปกรณ์การศึกษา และการบริจาคสิ่งของที่จำเป็นให้ประชาชนผู้ที่เดือนเดือน ตลอดไปถึงโรงพยาบาลและการสร้างโรงเรียน โดยการทำงานทางด้านนี้ พระสงฆ์ก็ได้ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ คณะพระสังฆาธิการในระดับผู้บังคับบัญชาในเขตอำเภอเมืองลำพูน ต้องมีการให้ความสำคัญในเรื่องของการวางแผนกลไกในการเสริมสร้างสมรรถนะอยู่ทุกๆ ปี เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะของพระสังฆาธิการ และสามารถเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน อีกทั้งควรมีการทำงานร่วมกับองค์กรต่างๆ ทางภาครัฐและเอกชนให้มากขึ้นเพื่อเป็นการสร้างกลไกสมรรถนะการสร้างเสริมความเข้มแข็งและความมีเอกภาพในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในเขตอำเภอเมืองลำพูนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องขอขอบคุณ ดร.สามารถ บุญรัตน์ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ พระปลัดชัยภัทร ขนติธโร, ดร. กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ และขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รวมถึงพระอาจารย์มหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ. อาจารย์ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยชี้แนวทางในการทำวิจัย เพื่อให้มีเนื้อหาสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงคณาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

(ก) ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(ข) ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือ

กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วย พ ร ะ ร าช บั ญ ญ ติ กฎระเบียบและคำสั่งของคณะสงฆ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การ ศาสนา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). **คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

2) วิทยานิพนธ์/งานวิจัย

พระปลัดเกียรติศักดิ์ สีนทวิวรกุล. (2551). “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ จังหวัดกระบี่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์. (2552). “การศึกษารูปแบบสมรรถนะของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ”. รายงานวิจัย. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วชิรา เครือคำอ้าย. (2552). “การพัฒนารูปแบบการนิเทศน์ศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา”. ปรินญาณพนธ์ ปรัชญาคุณ

บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

วันชัย บุญทอง. (2548). “ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา”. รายงานการวิจัย. อุบลราชธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี.

เฉลิม อุดกฤษฎ์. (2551). “การศึกษาทบทวนพระภิกษุในการพัฒนาชุมชน”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

3) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พระครูจิรวัดโนโสภณ. เจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน.

สัมภาษณ์ พระครูไพศาลธรรมานุสิฐ. รองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน.

สัมภาษณ์ พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. . ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน. รองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน.

สัมภาษณ์ พระครูประภัสร์ศีลาภรณ์. เจ้าคณะตำบลหนองหอนาม.

สัมภาษณ์ พระครูสมุห์ปฏิภาณ ฐิริปัญโญ. เลขานุการรองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน.

สัมภาษณ์ พระครูกิตติปริยัตินิเวศน์. เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดลำพูน.

สัมภาษณ์ นายพงษ์เทพ มั่นตรง. ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดลำพูน.

สัมภาษณ์ นายประพันธ์ คำจ้อย. ผอ.สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำพูน.

สัมภาษณ์ พระครูจันทวีรวงศ์. เลขานุการเจ้าคณะตำบลหนองหอนาม.

สัมภาษณ์ นายนพรัตน์ อินทร์แสง. นักวิชาการทางด้านงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา.

สัมภาษณ์ นายเจริญ เมืองสุวรรณ. นักวิชาการทางด้านงานส่งเสริมพุทธศาสนศึกษา.

สัมภาษณ์ นายภุ ภูประเสริฐ. หัวหน้ากลุ่มอำนวยการและกิจการพระพุทธศาสนา.

สัมภาษณ์ นายวัชชัย พัฒนปาลี. ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม.

สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ สายเย็นใจ. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม.